

Arkivnr: 2014/927-16

Saksbehandlar: Ingvar Skeie

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkesutvalet		21.02.2018
Fylkestinget		06.03.2018

Finansforvaltninga i 2017

Samandrag

I saka vert det gjeve oversyn over fylkeskommunen si lånegjeld, vurdert opp mot krava i finansreglementet. Vidare finn ein oversyn over bankinnskot og omtale av renteinntekter og -utgifter.

Fylkeskommunen si lånegjeld auka med 593,6 mill. kr i 2017 og utgjer 10 473,3 mill. kr. Netto gjeldsgrad er 113,4 % av inntektene.

Renta er bunden på 53,6 % av låneporteføljen.

Forslag til innstilling

Fylkestinget tek rapporten om finansforvaltninga i 2017 til orientering.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Ingrid Kristine Holm Svendsen
fylkesdirektør økonomi og organisasjon

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 08.02.2018**Lånegjeld**

Følgjande oversyn viser korleis gjelda har utvikla seg i 2017:

(Beløp i tabellane oppgitt i kr 1 000)

	Fylkeskassen	Bompengeprosjekt
Lånesaldo 1. januar	9 879 691	197 000
Nye låneopptak i 2017	1 129 000	
Avdrag	509 000	21 000
Avdrag ført i investeringsrekn. *	26 391	
Lånesaldo 31. desember	10 473 300	176 000

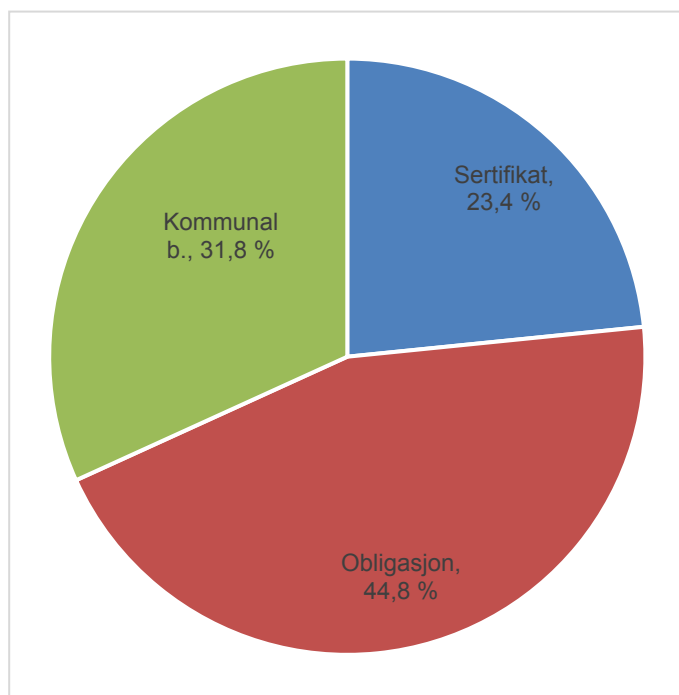
* Motteke avdrag på utlån er nytta til å nedbetale fylkeskommunen sitt innlån.

Pr. 31.12.2017 består fylkeskommunen sin låneportefølje av 29 lån på nær 10,5 milliardar kr. Gjelda har auka med 593,6 mill. kr i 2017.

Eit viktig nøkkeltal er å sjå gjelda i høve til inntekter. Netto gjeldsgrad var 113,4 % ved utgangen av 2017, mot 109,2 % ved førre årsskifte.

Låna fordeler seg slik på långjevarar:

	Tal lån	Beløp	Andel
Sertifikatlån	7	2 451 000	23,4 %
Obligasjonslån	11	4 690 000	44,8 %
Kommunalbanken	11	3 332 300	31,8 %
Totalt	29	10 473 300	100,0 %

Sertifikatlån og obligasjonslån er lån direkte i marknaden, der bankane opptreer som mellommenn. Sertifikatlån har løpetid på inntil 1 år, medan obligasjonslån har løpetid på over 1 år.

Fylkeskommunen har teke på seg oppgåva som "bompengeselskap" for to vegprosjekt: E134 Stordalstunnelen og Årsnes ferjekai. Til dei to sistnemnde prosjekta har ein lån på 176 mill. kr.

Forvaltning av gjeldsporteføljen

I finansreglementet er det sagt at "Låneporteføljen skal vera diversifisert med omsyn til løpetid og rentebinding." Det er vidare bestemt at "halvparten av lånegjelda bør som hovudregel ha fast rente. Andelen fast rente kan likevel variera mellom 40 % og 60 % ut frå om ein finn vilkåra for binding gunstige eller ikkje."

Tabellen nedanfor gjev oversyn over fordelinga mellom fast og flytande rente. Ein har sett grensa ved 1 år, slik at berre lån som har meir enn 1 år igjen av bindingstida er definerte som fastrentelån.

	31. des. 2016		31. des. 2017	
	Lånesaldo	Andel	Lånesaldo	Andel
Lån med fast rente	4 826 000	48,8 %	5 616 000	53,6 %
Lån med flytande rente	5 053 691	51,2 %	4 857 300	46,4 %
Totalt lån	9 879 691	100,0 %	10 473 300	100,0 %

Av tabellen går det fram at 53,6 % av gjelda har fast rente.

9 lån på til saman 3 700 mill. kr er tekne opp med fast rente. I tillegg har ein inngått rentebytteavtalar¹, som sikrar renta for lån som er tekne opp med flytande rente.

Gjennomsnittleg rentesats for heile låneporteføljen var 2,12 % pr. 31 desember, som er 0,24 % lågare enn ved førre årsskifte.

Renteregulering

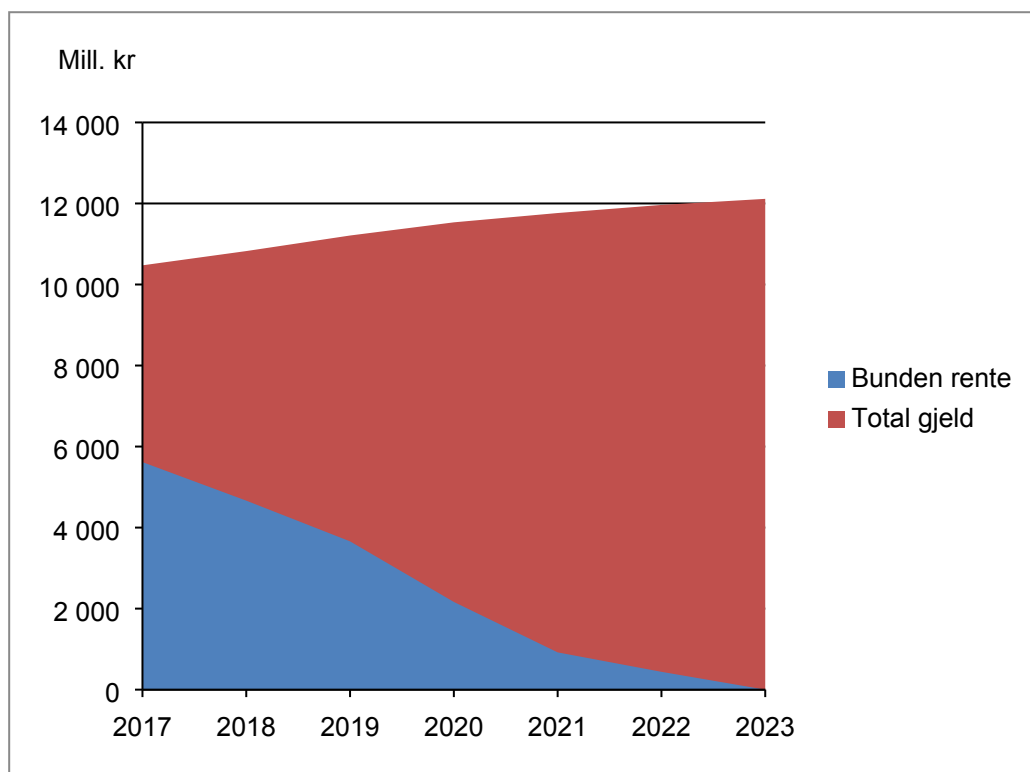
Gjennomsnittleg bindingstid på renta skal i følgje reglementet vere minimum 1 år og maksimum 4 år. Ved årsskiftet var gjennomsnittleg rentebindingstid 2,0 år.

Oppstillinga nedanfor viser kor stor del av låneporteføljen som har renteregulering kvart år. 46,4 % av porteføljen vil få regulert renta i løpet av 2018. I løpet av dei 3 næraste åra vil 65,1 % av dagens låneportefølje få fastsett ny rente.

År	Beløp	Tal lån	Andel
2018	4 857 300	14	46,4 %
2019	951 000	3	9,1 %
2020	1 005 000	3	9,6 %
2021	1 495 000	4	14,3 %
2022	1 245 000	3	11,9 %
2023	480 000	1	4,6 %
2024	440 000	1	4,2 %
Total	10 473 300	29	100,0 %

¹ Ved å nytte rentebytteavtalar kan ein endre samansetjinga mellom fast og flytande rente på låneportefølgjen, utan å endre vilkåra for dei einskilde låna. Om ein t.d. har eit lån på 300 mill. kr med flytande rente, kan ein inngå avtale med ein bank om å motta flytande rente av 300 mill. kr og betale fast rente av same beløpet. Fylkeskommunen vil etter dette både betale og motta flytande rente av 300 mill. kr, og endar opp med netto å betale fast rente av lånesummen.

Diagrammet nedanfor illustrerer korleis fastrenteavtalar går ut, samstundes som total lånegjeld er venta å auke. Sjølv om ein per dags dato er godt sikra mot renteoppgang, vil det ikkje ta meir enn 2-3 år før ein renteoppgang vil gje relativt store utslag.

Løpetid

For å redusere refinansieringsrisikoen, skal låneporteføljen vere diversifisert med omsyn til løpetid. Einskildlån skal aldri utgjere meir enn 10 % av den samla gjeldsporteføljen.

Tabellen nedanfor gjev oversyn over kor stor del av låneporteføljen som må refinansierast kvart år.

År	Beløp	Tal lån	Andel
2018	3 006 000	9	28,7 %
2019	1 540 000	4	14,7 %
2020	1 005 000	3	9,6 %
2021	1 483 000	4	14,2 %
2022	1 238 300	3	11,8 %
2023	725 000	2	6,9 %
2024-	1 476 000	4	14,1 %
Total	10 473 300	29	100,0 %

Fylkeskommunen hadde ved årsskiftet 3 sertifikatlån med 3 månaders løpetid og 4 lån med 12 månaders løpetid. For dei tre låna med kortast løpetid har ein inngått «rulleringsavtale» med DNB. Dvs. at banken har teke på seg å fornye låna ved kvart forfall, vanlegvis over ein periode på 3 år. I denne perioden kan ein vere rimeleg trygg på at låna vil bli refinansierte.

Obligasjonslåna har løpetider på 3 – 10 år. Kommunalbanklåna har løpetider på 10 år eller meir. Eit måltal på dette er gjennomsnittleg kapitalbinding, som no er 3,3 år. Det vil seie at det i gjennomsnitt tek 3,3 år før låna i porteføljen må refinansierast.

I tabellen nedanfor er ein spesifikasjon av alle lån som har forfall i 2018:

Dato	Lån	Beløp 1000
30.01.2018	Sertifikat 3 mnd.	345 000 (Rulleringsavtale)
22.02.2018	Sertifikat 3 mnd.	340 000 (Rulleringsavtale)
16.03.2018	Sertifikat 12 mnd.	390 000
28.03.2018	Sertifikat 3 mnd.	221 000 (Rulleringsavtale)
16.04.2018	Kommunalbanken 2008/2018	325 000
08.06.2018	Sertifikat 12 mnd.	335 000
23.08.2018	Kommunalbanken 2013/2018	230 000
26.10.2018	Sertifikat 12 mnd.	350 000
23.11.2018	Sertifikatvilkår KBN 12 mnd.	470 000
	Totalt	3 006 000

Det er berre to langsiktige lån som har forfall i 2018. Begge desse vil det vere naturleg å innfri som del av årets budsjetterte avdrag.

Likvidar

Ein kan gje følgjande oversyn over innskot og plasseringar pr. 31. desember:

	2016	2017
Pengemarknadsfond	110 855	126 877
Ordinære bankinnskot	687 996	768 015
Skattetrekksmidler	112 707	116 879
Bankinnskot "øyremerkte" midlar	561 812	598 965
Bankkonti bompengeprojekt	150 840	45 784
Sum innskot og plasseringar	1 624 210	1 656 521
Kassabeholdningar	21 656	22 478
Sum likvidar	1 645 866	1 678 998

Pr. 31. desember hadde fylkeskommunen 1 679 mill. kr i innskot og kontantar. Det har ikkje skjedd store endringar sidan førre årsskifte.

Bankkonti tilhøyrande bompengeprojekt har gått ned med 105 mill. kr. Etter at innkrevjinga på ferjestrekninga Halhjem-Sandvikvåg vart avslutta ved førre årsskifte, er midlane frå dette prosjektet overført til Statens vegvesen. Alle andre grupper av innskot har auka litt gjennom året.

126,9 mill. kr av dei likvide midlane er plasserte i fire ulike pengemarknadsfond. Årleg avkastning i desse fonda har vore mellom 1,3 % og 1,8 %. Gjennomsnittleg avkastning av innskot på konsernkontoen var til samanlikning 1,29 % i 2017.

Renteinntekter og –utgifter

	Rekn. 2016	Rekn. 2017	Bud. 2017
Gebyr, kursdifferansar, morarenter	1 834	5 652	
Renter på lån	163 097	177 485	
Rentebytteavtalar (netto)	66 428	57 571	
Sum utgifter	231 359	240 708	242 000
Rentekompensasjon	25 154	19 968	18 600
Renter av bankinnskot og fond	14 089	17 043	7 000
Renter av utlån m.m.	8 200	6 953	6 900
Utbytte		0	500
Sum inntekter	47 443	43 964	33 000
Netto renteutgifter	183 916	196 744	209 000
Renteinnt. på spelemidlar/regionalmidl. etc.	8 082	7 740	

Brutto renteutgifter var 240,7 mill. kr i 2017. Dette er ein auke på 9,3 mill. kr i høve til 2016. Renteinntekter og rentekompensasjon utgjorde 44 mill. kr, ein nedgang på 3,5 mill. kr. Netto renteutgifter syner ei innsparing på 12,3 mill. kr i høve til budsjettet. Mesteparten av innsparinga finn ein på inntektssida. Dette skuldast i stor grad at fylkeskommunen har hatt god likviditet og høge innskot gjennom året.

Som nemnt framfor, er det ulike tilskotsordningar innan kultur og regional utvikling der mottekne midlar vert plasserte på eigne bankkonti, og renteinntektene vert tilført dei aktuelle føremåla. Renteinntekta på desse kontoane utgjorde vel 7,7 mill. kr.

Renterisiko

Eit viktig spørsmål er korleis fylkeskommunen sine netto renteutgifter vil endre seg ved endringar i rentenivået.

Med dei låna ein hadde ved årsskiftet, vil ein renteauke på 1% medføre auke i renteutgifter på om lag 30 mill. kr første året (i 2018). Men renter av bankinnskot og utlån og rentekompensasjon vil auke med om lag same summen. Første året vil endringar i det generelle rentenivået gje minimale utslag. Det som eventuelt kan gje avvik frå budsjettet er endringar i kredittpåslaget, som ikkje gjev utslag på inntektssida.

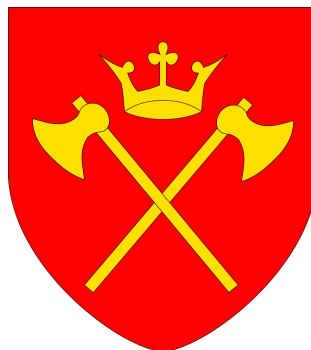
Etter eitt år, altså ved inngangen til 2019, vil alle lån med flytande rente ha fått justert opp renta. Utslaget på brutto renteutgifter vert då 48,6 mill. kr. I tillegg får ein høgare rente på nye lån som skal takast opp.

Saksprotokoll i fylkesutvalet - 22.02.2018

Fylkesrådmannen sitt forslag vart samrøystes vedteke som innstilling til fylkestinget.

Innstilling til fylkestinget

Fylkestinget tek rapporten om finansforvaltninga i 2017 til orientering.

Finansrapport Hordaland fylkeskommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2017 1 januar til 31 desember

(Rapportdato 29. desember, utskrevet 29. desember 2017)

Innholdsfortegnelse

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartoversikt lån**
- Side 15: Motpartoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**
- Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader**
- Appendiks II: Stamdataoversikt**

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publikasjon eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

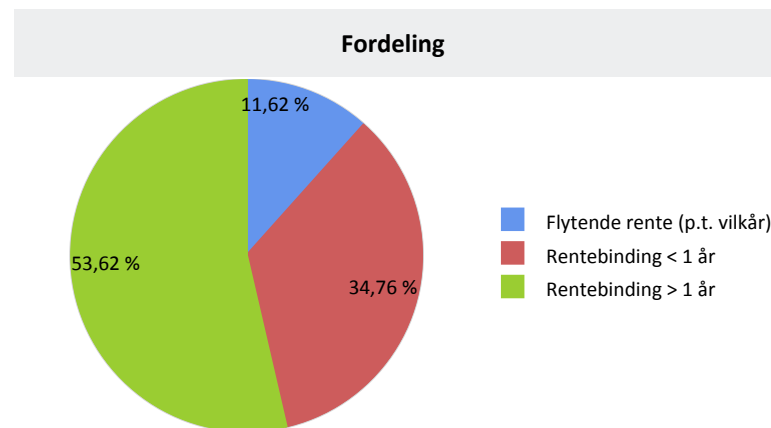
Nøkkeltall	29.12.2017	01.01.2017	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	Kr. 10 473 300 000	Kr. 9 879 691 240	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	2,02 ÅR	1,91 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittrente	2,12 %	2,34 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	3,33 ÅR	3,49 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

Oppsummering og nøkkeltall - del II

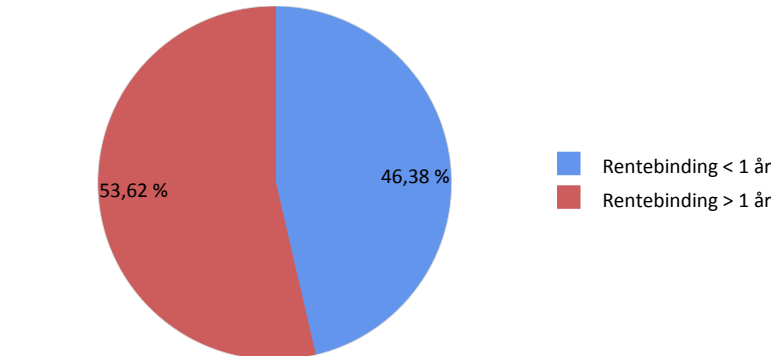
Nøkkeltall	29.12.2017	01.01.2017	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	18,29 %	26,73 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	46,38 %	51,15 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	28,70 %	32,15 %	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 48 573 000	Kr. 50 536 912	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	5 616 000 000	53,62 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	3 640 000 000	34,76 %
Sum rentebinding	9 256 000 000	88,38 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	1 217 300 000	11,62 %
SUM	10 473 300 000	100,00 %

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	5 616 000 000	53,62 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	4 857 300 000	46,38 %
SUM	10 473 300 000	100,00 %

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

Finansreglementets krav og strategi

Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Det enkelte lån kan ikke utgjøre mer enn 10 % av den samlede gjeldsporteføljen	OK	
Fylkeskommunen skal ikke ta valutarisiko	OK	
Halvparten av lånegjelden bør som hovedregel ha fastrente. Andelen fast rente kan likevel variere mellom 40 % og 60 % ut fra om en anser vilkårene for rentebinding som gunstig eller ikke.	OK	
Som hovedregel skal det innhentes konkurrerende tilbud ved låneopptak og refinansieringer	OK	
Gjennomsnittlig bindingstid på renten skal være minimum 1 år og maksimum 4 år	OK	
FRA og rentebytteavtaler skal bare brukes som sikringsinstrument	OK	
Netto utestående sikringsinstrument skal ikke på noe tidspunkt overstige summen av utestående og godkjente plasserings eller finansieringsvolum	OK	

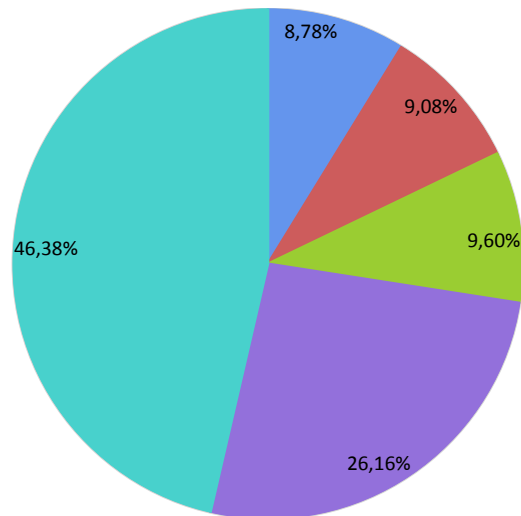
Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentarer kun dersom det er avvik fra finansreglementet.

Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

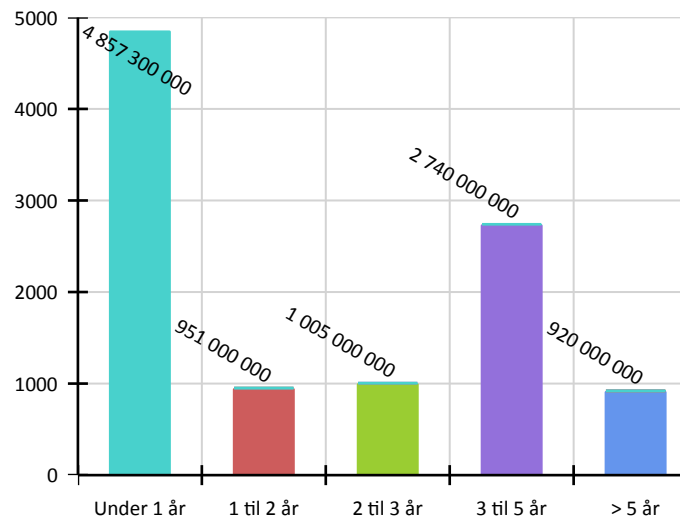
Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	4 857 300 000	0,29	46,38%	46,38%	kr 48 573 000
1 til 2 år	951 000 000	1,28	9,08%	55,46%	kr 58 083 000
2 til 3 år	1 005 000 000	2,41	9,60%	65,05%	kr 68 133 000
3 til 5 år	2 740 000 000	3,83	26,16%	91,22%	kr 95 533 000
> 5 år	920 000 000	6,04	8,78%	100,00%	kr 104 733 000
SUM	10 473 300 000	2,02	100,00%		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen

■ > 5 år
 ■ 1 til 2 år
 ■ 2 til 3 år
 ■ 3 til 5 år
 ■ Under 1 år

Rentebindingsintervall i NOK

Kommentar

Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden. Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Portefølj med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Portefølj med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1 %- poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1 % x total gjeld.

Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen
Under 1 år	3 006 000 000	0,44	28,70%
1 til 2 år	1 540 000 000	1,38	14,70%
2 til 3 år	1 005 000 000	2,41	9,60%
3 til 5 år	2 721 300 000	3,85	25,98%
>5 år	2 201 000 000	8,40	21,02%
SUM	10 473 300 000	3,33	100,00%

Kommentar

Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene.

Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding.

Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen.

Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året.

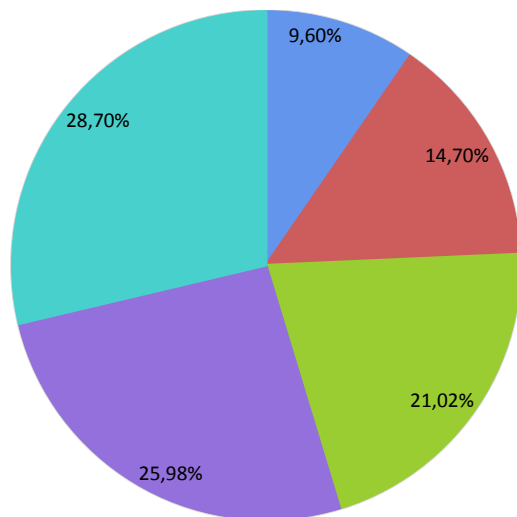
Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur.

Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån.

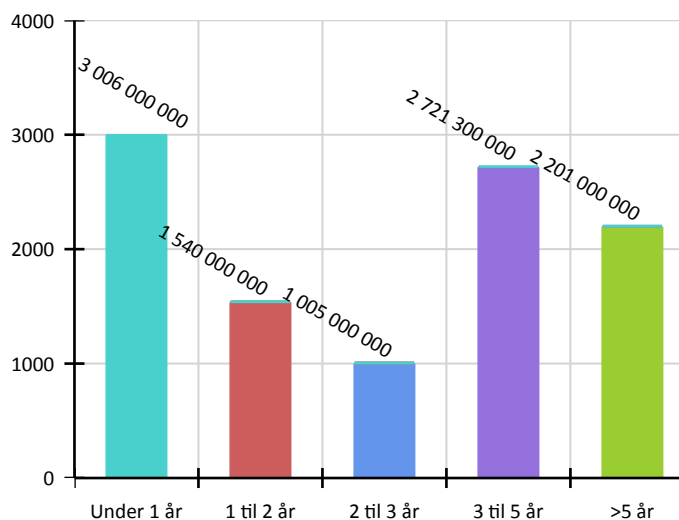
Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.

Forfallsintervall i % av porteføljen

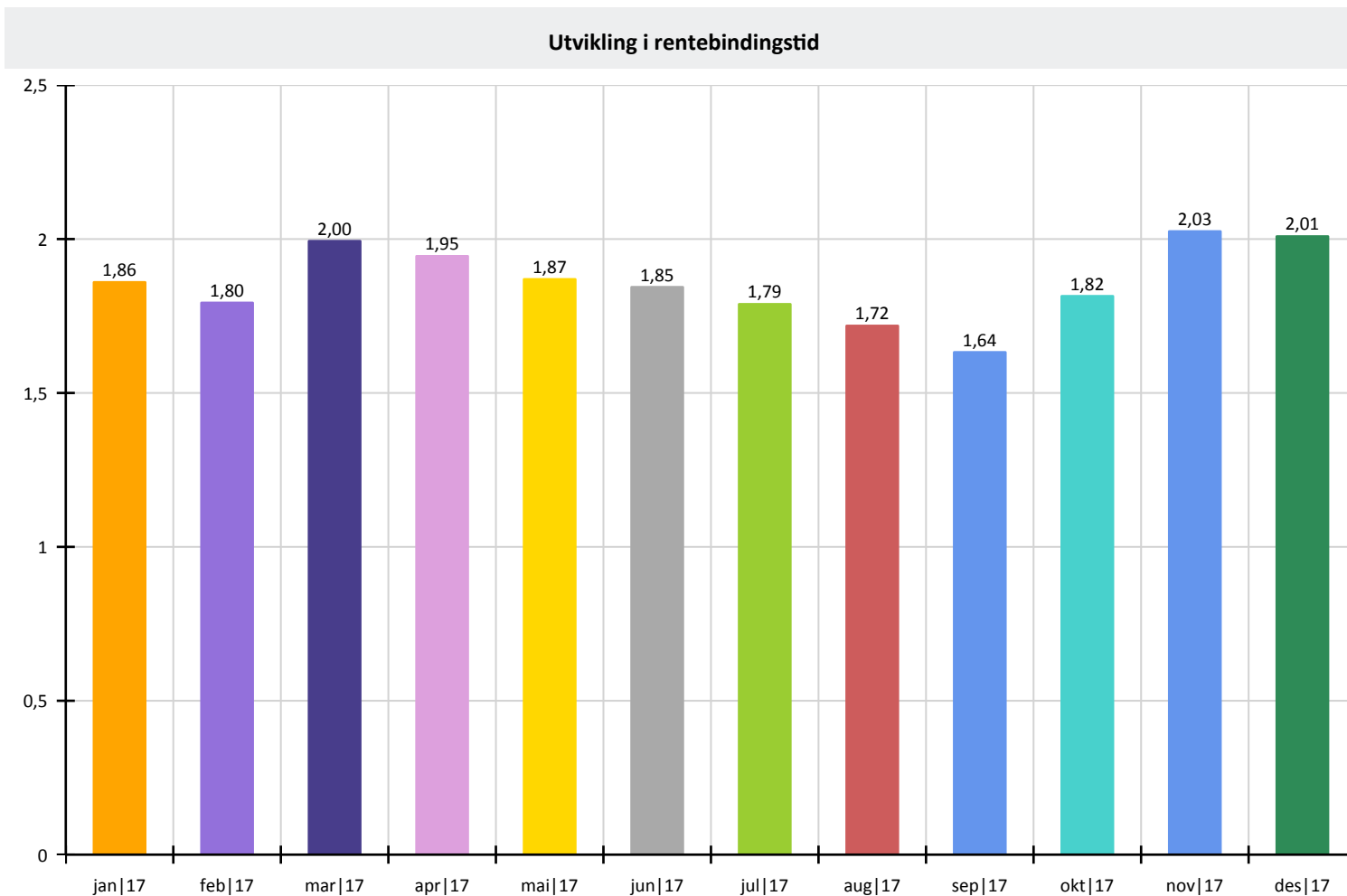
2 til 3 år 1 til 2 år >5 år 3 til 5 år Under 1 år

Forfallsintervall i NOK

Utvikling i rentebindingstid

Kommentar

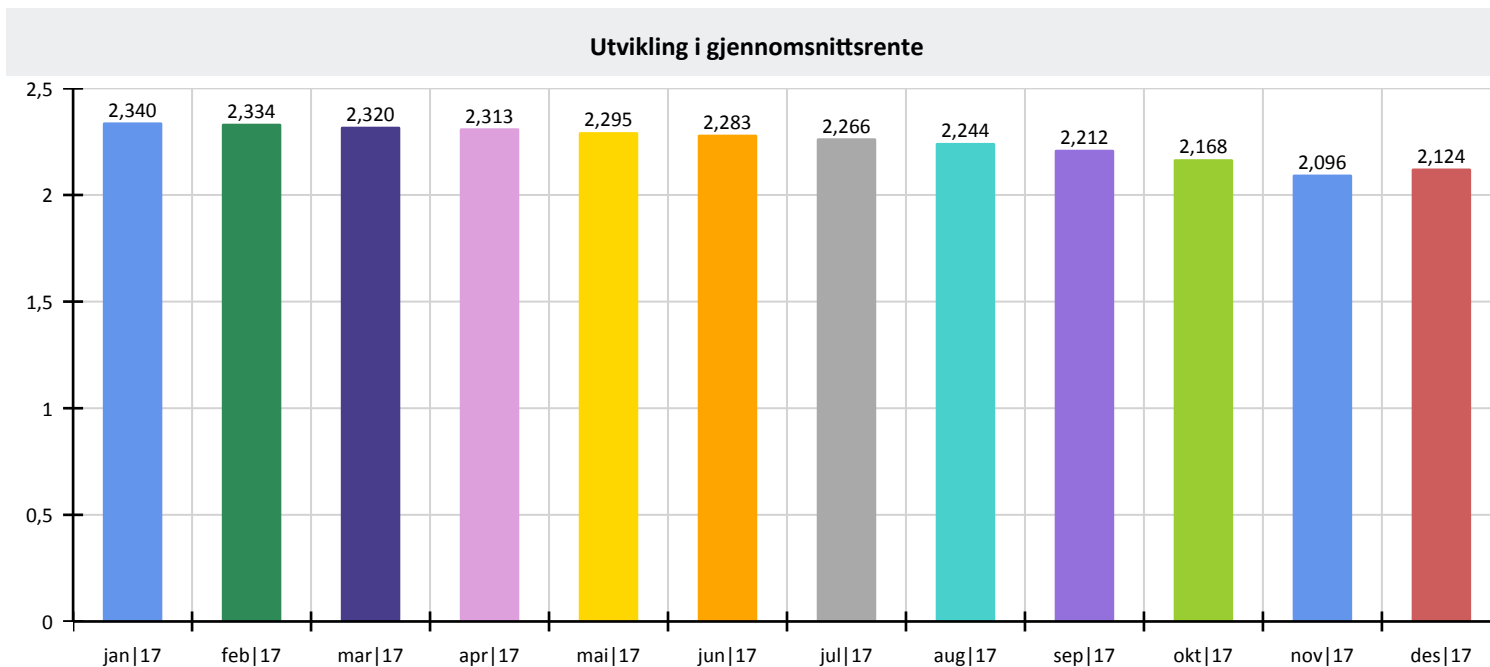
Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente

Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Porteføljen og markedsrenter

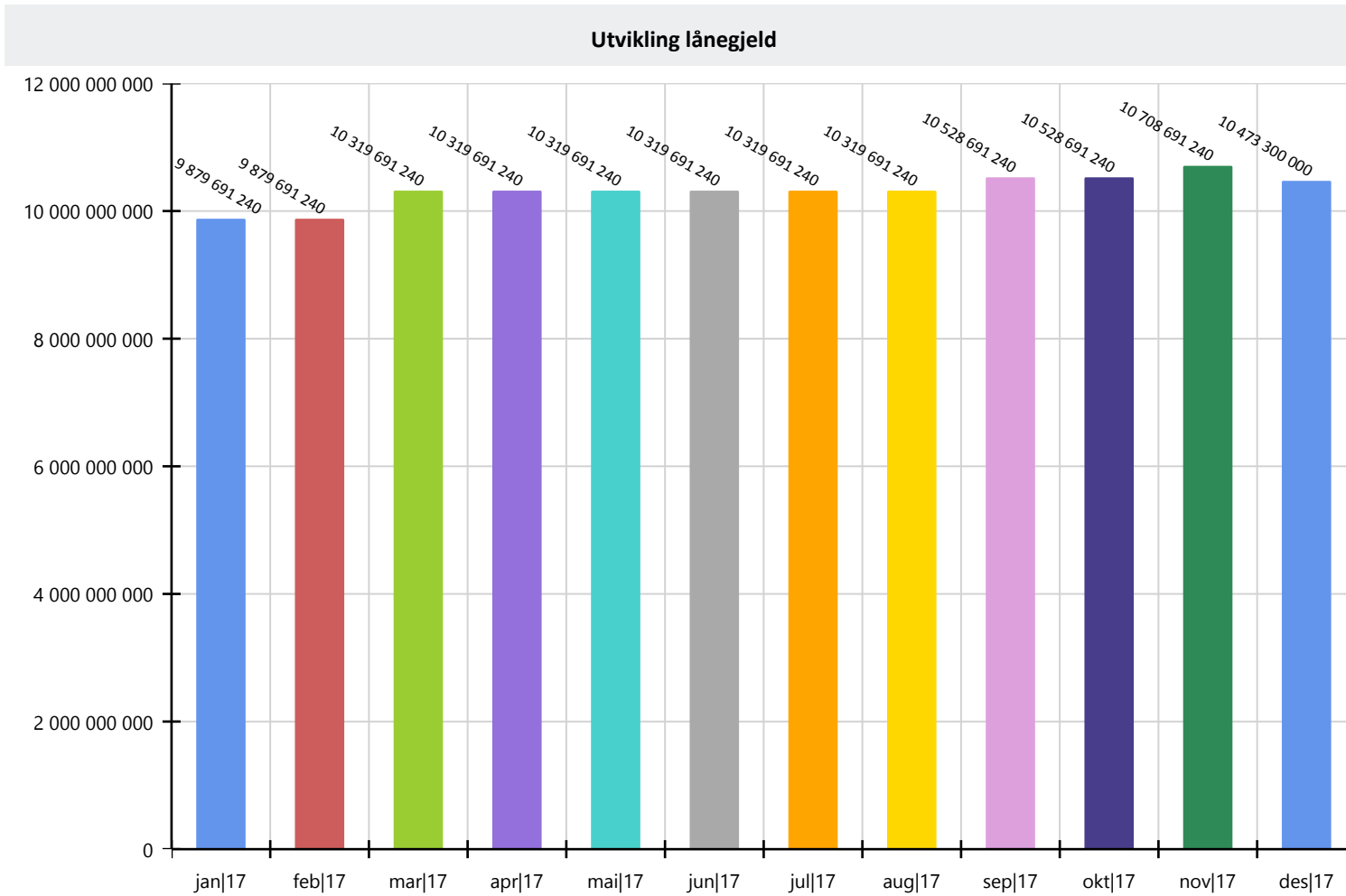
(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
2,12 %	1,50 %	0,50 %	1,00 %	1,06 %	1,07 %	1,59 %	1,94 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre akse angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar
DNB	31.01.2017	345 000 000	1,290	28.04.2017		
DNB	20.02.2017	340 000 000	1,210	22.05.2017	NO0010787013	
DNB	10.03.2017	440 000 000	2,335	11.03.2024	NO0010788243	
Nordea Mkts	17.03.2017	390 000 000	1,260	16.03.2018	NO0010789225	
DNB	30.03.2017	221 000 000	1,130	30.06.2017	NO0010790371	
DNB	28.04.2017	345 000 000	1,150	28.07.2017	NO0010791742	
DNB	22.05.2017	340 000 000	1,070	22.08.2017	NO0010793847	
Danske	08.06.2017	335 000 000	1,170	08.06.2018	NO0010796543	
DNB	30.06.2017	221 000 000	0,960	29.09.2017	NO0010800949	
DNB	28.07.2017	345 000 000	0,930	30.10.2017	NO0010801616	
DNB	22.08.2017	340 000 000	0,880	22.11.2017	NO0010802838	
SEB MB	22.09.2017	209 000 000	0,775	22.12.2017	NO0010806714	
DNB	29.09.2017	221 000 000	0,930	29.12.2017	NO0010807316	
Danske	02.10.2017	425 000 000	1,820	03.10.2022	NO0010807142	
Danske	27.10.2017	350 000 000	1,080	26.10.2018	NO0010809239	
DNB	30.10.2017	345 000 000	1,130	30.01.2018	NO0010809445	
DNB	21.11.2017	480 000 000	1,989	21.11.2023	NO0010810658	
DNB	22.11.2017	340 000 000	1,090	22.02.2018	NO0010811060	
KBN	23.11.2017	470 000 000	1,040	23.11.2018	20170596	
DNB	29.12.2017	221 000 000	1,040	28.03.2018	NO0010813579	

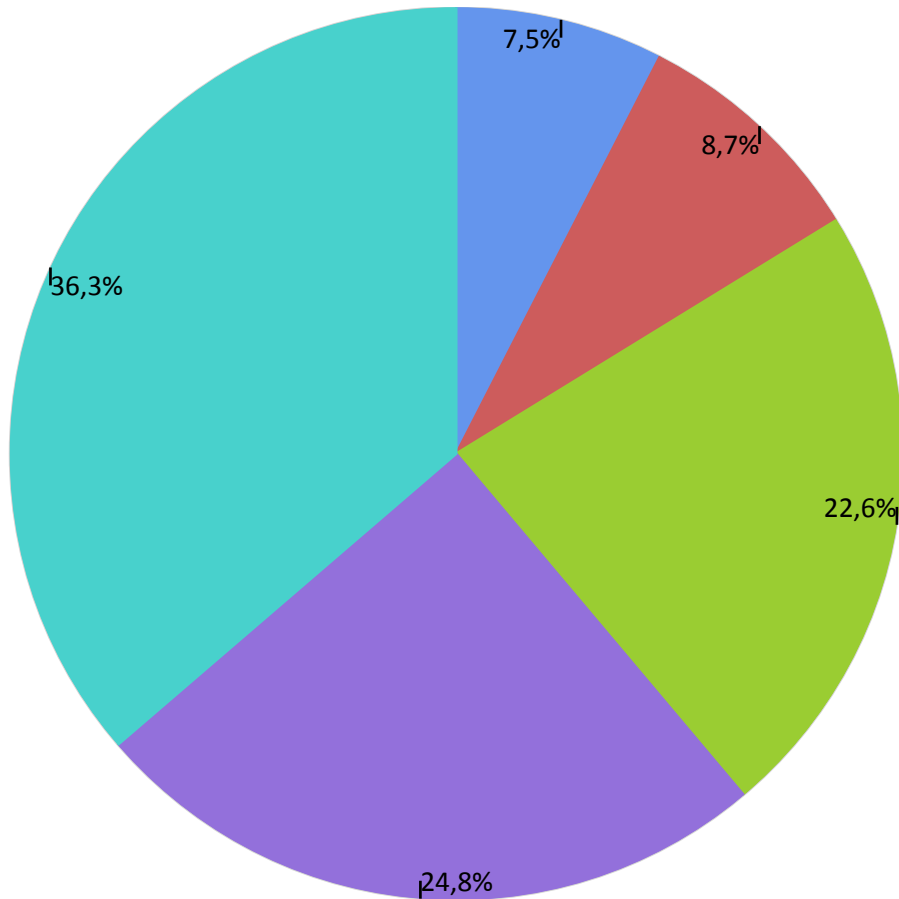
Forfall og rentereguleringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Nytt lånenummer	Kommentar
DNB	31.10.2016	345 000 000	1,340	31.01.2017	NO0010777972	
DNB	18.11.2016	340 000 000	1,430	20.02.2017	NO0010779150	
Swedbank FS	18.03.2016	390 000 000	1,210	17.03.2017	NO0010760069	
DNB	30.12.2016	221 000 000	1,610	30.03.2017	NO0010781396	
DNB	31.01.2017	345 000 000	1,290	28.04.2017		
DNB	20.02.2017	340 000 000	1,210	22.05.2017	NO0010787013	
DNB	08.06.2016	335 000 000	1,253	08.06.2017	NO0010767155	
DNB	30.03.2017	221 000 000	1,130	30.06.2017	NO0010790371	
DNB	28.04.2017	345 000 000	1,150	28.07.2017	NO0010791742	
DNB	22.05.2017	340 000 000	1,070	22.08.2017	NO0010793847	
DNB	30.06.2017	221 000 000	0,960	29.09.2017	NO0010800949	
Nordea Mkts	01.10.2013	425 000 000	1,165	01.10.2017	NO0010690944	
SEB MB	28.10.2016	350 000 000	1,300	27.10.2017	NO0010777568	
DNB	28.07.2017	345 000 000	0,930	30.10.2017	NO0010801616	
KBN	21.11.2007	300 000 000	1,420	21.11.2017	20070517	
DNB	22.08.2017	340 000 000	0,880	22.11.2017	NO0010802838	
KBN	23.11.2016	470 000 000	1,390	23.11.2017	20160577	
SEB MB	22.09.2017	209 000 000	0,775	22.12.2017	NO0010806714	
DNB	29.09.2017	221 000 000	0,930	29.12.2017	NO0010807316	

Motpartsoversikt lån

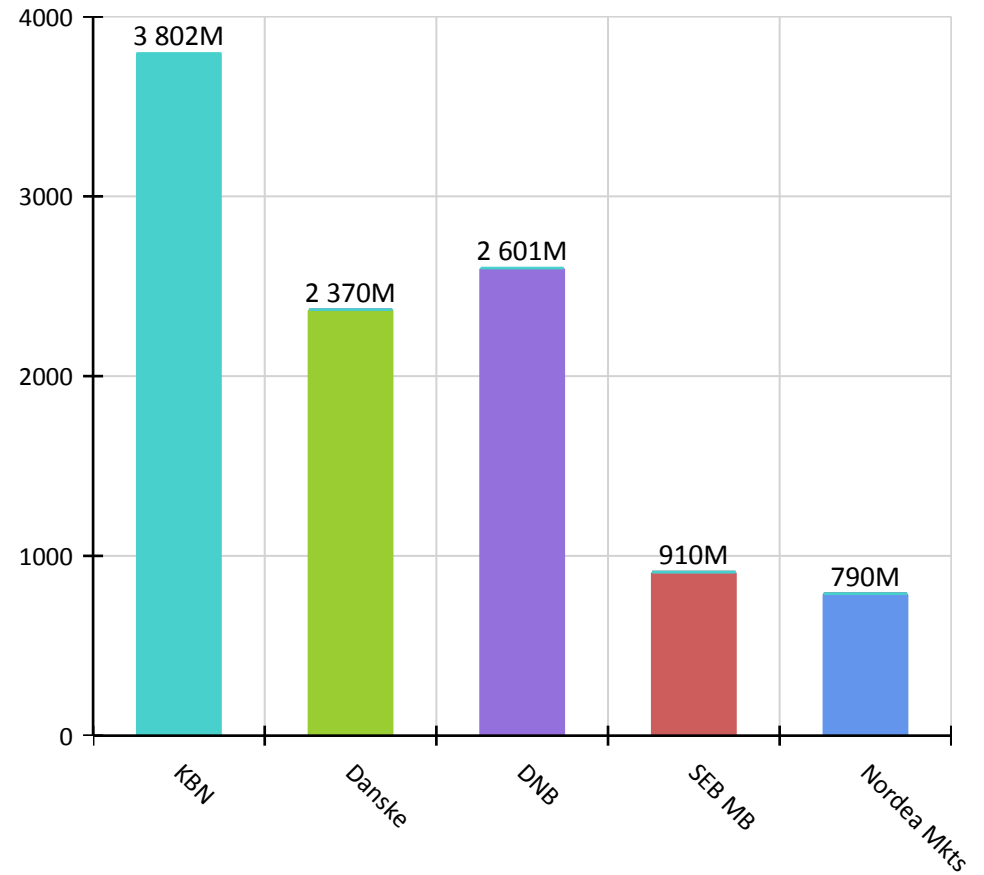
Motpartsoversikt i prosent

Nordea Mkts SEB MB Danske DNB KBN

Motpartsoversikt i NOK

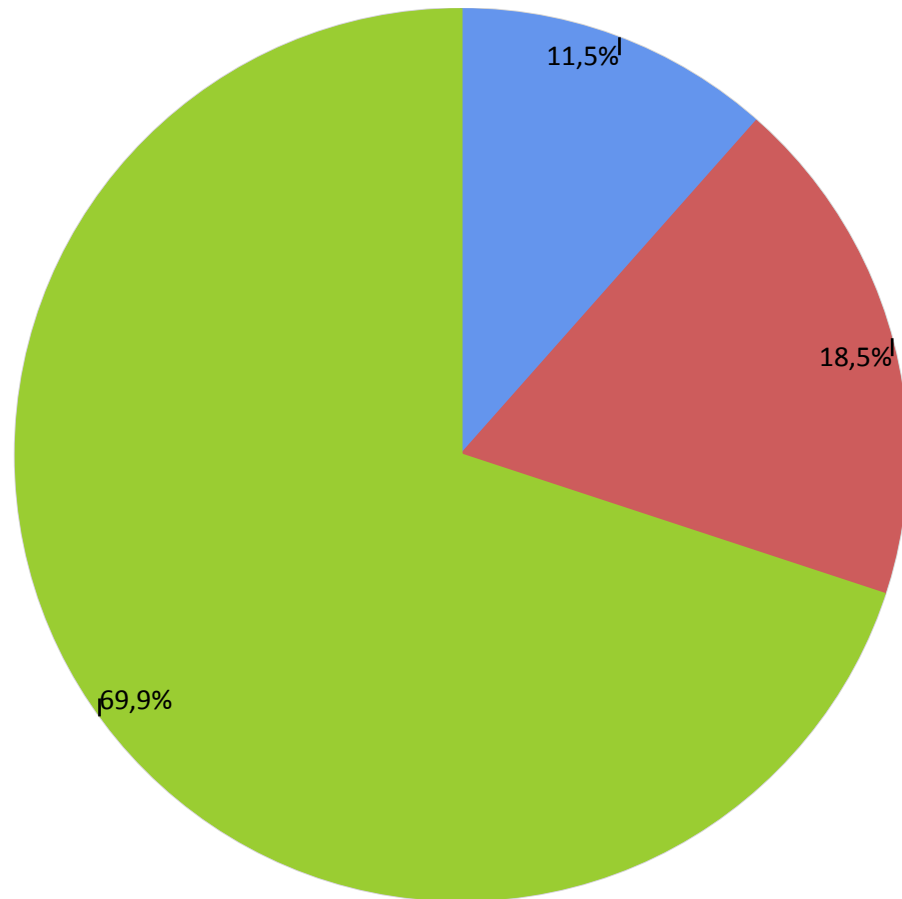
KBN DNB Danske SEB MB Nordea Mkts

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

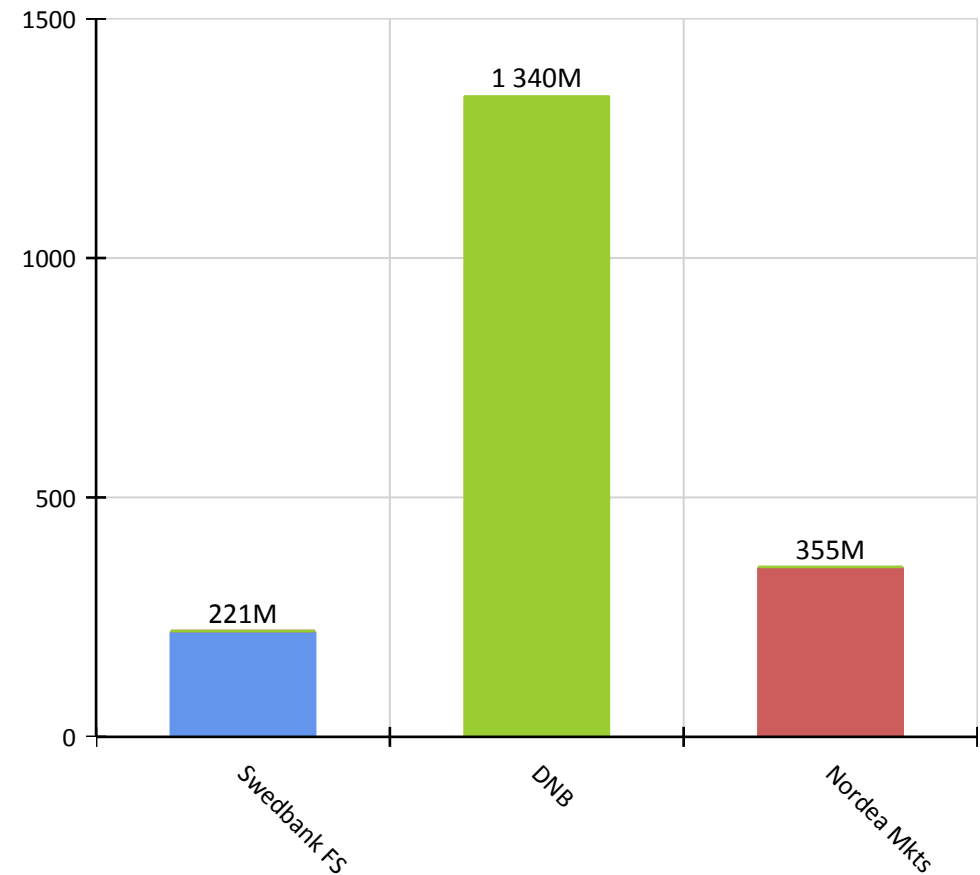
Motpartsoversikt i prosent

Swedbank FS   Nordea Mkts   DNB

Motpartsoversikt i NOK

DNB   Nordea Mkts   Swedbank FS

Markedskommentar

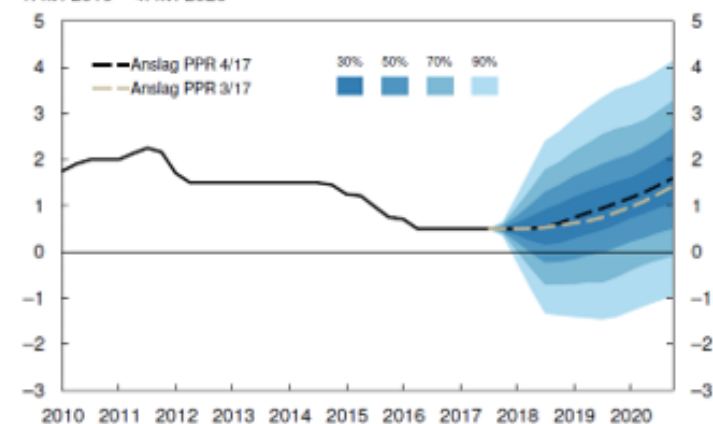
Norges Banks hovedstyre besluttet på møtet 13. desember å holde styringsrenten uendret på 0,50 prosent. Slik hovedstyret nå vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten bli liggende på dagens nivå den nærmeste tiden. Risikobildet er samlet sett vurdert til å være balansert. Det er usikkerhet om kronekursutviklingen fremover. Kronen har svekket seg til tross for at oljeprisen har økt og rentedifferansen mot handelspartnerne er lite endret. Korreksjonen i boligmarkedet kan bli større enn lagt til grunn. Dette kan gi et mer markert fall i boliginvesteringene og dempe konsumveksten. På den annen side kan utviklingen i den registrerte arbeidsledigheten tyde på at arbeidsmarkedet strammer seg raskere til enn anslått i pengepolitisk rapport nr. 3/17. Prognosen for styringsrenten ligger på 0,5 prosent frem til høsten neste år og øker deretter gradvis til omkring 1,5 prosent i 2020. Prognosen tilsier en noe tidligere renteøkning enn i forrige rapport. Videre rentekutt anses nå som svært lite sannsynlig. Sterkere vekst ute, høyere oljepris og svakere krone bidrar til å løfte rentebanen. Lavere prisvekst enn ventet trekker rentebanen ned. Det er mye som tyder på at vi står ovenfor en periode med renteøkninger både i Norge og internasjonalt. USA har allerede hevet renten 5 ganger de siste 2 årene, og det ventes en ny renteheving i mars 2018 (70 % sannsynlighet). FED har også oppjustert veksten for amerikansk økonomi og signaliserer nå 7 nye renteøkninger på hver 0,25 % innen utgangen av 2020. Tilsvarende signaliserer ECB renteøkninger fra tidlig 2019 (markedsprisingen indikerer at renten vil heves tidligst våren 2019) og Riksbanken fra september 2018. Det bør nevnes at det til en viss grad er stigende inflasjon og vekst internasjonalt, og at retningen har snudd til en stigende trend. Veksten globalt ligger nå litt over historisk gjennomsnitt, vekstmomentumet er bredt basert og både 2017 og 2018 ser nå ut til å bli gode år. Globale tillitsindikatorer er også på høye nivåer sammenlignet med de siste 10 årene. Det blir imidlertid interessant å se hvordan markedet reagerer på høyere renter (og tilbaketrekning av kvantitative lettelsler), og om dette eventuelt vil påvirke veksten fremover. Blant annet IMF peker på at dersom en normalisering av den globale pengepolitikken går for langsomt, kan dette gi økt risiko for at ubalanser bygger seg opp og fare for en større korreksjon senere. På litt lengre sikt er det nærliggende å tro at en gradvis strammere finans- og pengepolitikk vil dempe den økonomiske veksten fremover. Neste rentebeslutning fra Norges Bank offentliggjøres 25. januar. Det gjentas i pengepolitisk rapport 4/17 at usikkerheten om virkningene av pengepolitikken taler for å gå varsomt frem i rentesettingen, også når det blir aktuelt å heve styringsrenten (jfr. Norges Banks kriterier for en god rentebane, «robusthet»). En brå og rask økning i de norske kortrentene (NIBOR) er derfor vanskelig å se for seg.

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av året på anslagsvis 1,50 %, 1,85 %, 2,25 % og 2,50 % for 3, 5, 7 og 10 års løpetider. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente, her vurdert på bakgrunn av våre anslag på budsjettrenter (anslag på korte renter i neste 4 års periode) fra august. Selv om vi ikke forventer en rask økning i kortrentene, vil vi, dersom oppturen nasjonalt og internasjonalt fortsetter få en brattere rentekurve (større forskjell mellom korte og lange renter). Isolert sett taler dette for å ikke utsette rentebindinger på den renteesponerte delen av porteføljen. Usikkerheten rundt det norske boligmarkedet og virkningen av renteøkningene internasjonalt, taler likevel for at rentebindingene bør gjøres gradvis og ved behov.

Når det gjelder kortere rentebindinger anbefales 12 måneder sertifikat. Både Nibormargin og kredittmargin er nå kommet kraftig ned sammenlignet med siste 12 måneder, kombinert med en uendret eller stigende styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte sertifikater fremfor å binde renten i 12 måneder i området rundt 1,00 – 1,05 prosent. Minner om at vi senhøsten 2016 hadde korte sertifikatrenter opp mot 1,60 %, også da med styringsrente på 0,50 prosent. Det bør vurderes lengre FRN obligasjoner (obligasjonslån med flytende rente og fast margin mot NIBOR i hele løpetiden) fremfor helt korte sertifikater. Ved utgangen av desember kunne en gjøre 2 års FRN obligasjoner med betingelser 3 måneders NIBOR + 0,25 % (se figur, tilsvarende margin for 3 MND sertifikat er omtrent lik), dette gir en nominell flytende rente på 1,10 % i første 3 måneders perioden. Til sammenligning er prisen på 6 måneders sertifikat for kommuner på ca. 1,00 %. Lave nominelle renter og lengre finansiering (kapitalbinding) er gunstig for sektoren.

Kilde: Bergen Capital Management AS / Norges Bank / Bloomberg / DNB Markets / SSB, 31. desember 2017

Figur 1.1a Styringsrenten med usikkerhetsvitte¹⁾. Prosent, 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾

1) Usikkerhetsvitte er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Usikkerhetsvitte for styringsrenten tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.
2) Anslag for 4. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).
Kilde: Norges Bank

Utvikling 3MND sertifikat, margin mot 3MND nibor

Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktuasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjøringsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørsfunksjonene. Oppgjøringsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenske på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginer som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved renteendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok									
Lån	NO0010776412	Danske	360 000 000	-936 750	0,820	0,429	1,249	4 496 400	3,44 %
Lån	NO0010796543	Danske	335 000 000	-2 201 363	1,170	0,000	1,170	3 919 500	3,20 %
Lån	NO0010809239	Danske	350 000 000	-662 795	1,080	0,000	1,080	3 780 000	3,34 %
Lån	NO0010809445	DNB	345 000 000	-651 530	1,130	0,000	1,130	3 898 500	3,29 %
Lån	20110037	KBN	328 000 000	-1 635 507	1,500	-0,100	1,400	4 592 000	3,13 %
Lån	20110341	KBN	256 000 000	-2 057 165	1,500	0,000	1,500	3 840 000	2,44 %
Lån	20120229	KBN	313 300 000	-612 866	1,500	-0,100	1,400	4 386 200	2,99 %
Lån	20130187	KBN	245 000 000	-651 292	0,850	0,600	1,450	3 552 500	2,34 %
Lån	20170596	KBN	470 000 000	-495 496	1,040	0,000	1,040	4 888 000	4,49 %
Lån	NO0010789225	Nordea Mkts	390 000 000	-3 877 348	1,260	0,000	1,260	4 914 000	3,72 %
Lån	NO0010767197	SEB MB	450 000 000	-327 513	0,810	0,569	1,379	6 205 500	4,30 %
Lån	NO0010774912	SEB MB	460 000 000	-171 222	0,780	0,895	1,675	7 705 000	4,39 %
			4 302 300 000	-14 280 846				56 177 600	41,08 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Fastrentelån									
Lån	NO0010703937	Danske	400 000 000	-9 655 556	2,750	0,000	2,750	11 000 000	3,82 %
Lån	NO0010730914	Danske	500 000 000	-7 925 000	1,800	0,000	1,800	9 000 000	4,77 %
Lån	NO0010807142	Danske	425 000 000	-1 869 292	1,820	0,000	1,820	7 735 000	4,06 %
Lån	NO0010744303	DNB	300 000 000	-1 850 333	1,820	0,000	1,820	5 460 000	2,86 %
Lån	NO0010758527	DNB	475 000 000	-7 356 167	1,840	0,000	1,840	8 740 000	4,54 %
Lån	NO0010788243	DNB	440 000 000	-8 190 661	2,335	0,000	2,335	10 274 000	4,20 %
Lån	NO0010810658	DNB	480 000 000	-1 034 280	1,989	0,000	1,989	9 547 200	4,58 %
Lån	20130155	KBN	230 000 000	-2 490 964	3,070	0,000	3,070	7 061 000	2,20 %
Lån	20110429	KBN	280 000 000	-2 618 933	2,760	0,000	2,760	7 728 000	2,67 %
Lån	20080151	KBN	325 000 000	-2 311 472	3,460	0,000	3,460	11 245 000	3,10 %
Lån	NO0010771108	Nordea Mkts	400 000 000	-2 126 667	1,595	0,000	1,595	6 380 000	3,82 %
			4 255 000 000	-47 429 324				94 170 200	40,63 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Rentebytteavtaler									
Lån	NO0010811060	DNB	340 000 000	-385 830	1,090	0,000	1,090	3 706 000	3,25 %
Lån	NO0010813579	DNB	221 000 000	-6 297	1,040	0,000	1,040	2 298 400	2,11 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Rentebytteavtaler									
Lån	20100066	KBN	350 000 000	-544 444	0,800	0,600	1,400	4 900 000	3,34 %
Lån	20100285	KBN	355 000 000	-169 217	0,830	0,600	1,430	5 076 500	3,39 %
Lån	20100917	KBN	320 000 000	-131 507	1,500	0,000	1,500	4 800 000	3,06 %
Lån	20090143	KBN	330 000 000	-423 500	0,800	0,600	1,400	4 620 000	3,15 %
Swap	2011082506781	DNB	330 000 000	-1 049 675	3,470	0,000	3,470	11 451 000	3,15 %
Swap	2011082506781	DNB	-330 000 000	242 000	0,800	0,000	0,800	-2 640 000	-3,15 %
Swap	2011121600536	DNB	320 000 000	-291 022	3,274	0,000	3,274	10 476 800	3,06 %
Swap	2011121600536	DNB	-320 000 000	78 222	0,880	0,000	0,880	-2 816 000	-3,06 %
Swap	2014020604962	DNB	340 000 000	-1 145 271	2,756	0,000	2,756	9 370 400	3,25 %
Swap	2014020604962	DNB	-340 000 000	328 289	0,790	0,000	0,790	-2 686 000	-3,25 %
Swap	2013031903268	DNB	350 000 000	-1 150 333	2,958	0,000	2,958	10 353 000	3,34 %
Swap	2013031903268	DNB	-350 000 000	311 111	0,800	0,000	0,800	-2 800 000	-3,34 %
Swap	1056657/1336454	Nordea Mkts	355 000 000	-405 410	3,426	0,000	3,426	12 162 300	3,39 %
Swap	1056657/1336454	Nordea Mkts	-355 000 000	98 217	0,830	0,000	0,830	-2 946 500	-3,39 %
Swap	120424.021.0	Swedbank FS	221 000 000	-189 078	3,850	0,000	3,850	8 508 500	2,11 %
Swap	120424.021.0	Swedbank FS	-221 000 000	38 307	0,780	0,000	0,780	-1 723 800	-2,11 %
			1 916 000 000	-4 795 439				72 110 600	18,29 %
Total:			10 473 300 000	-66 505 610				222 458 400	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok						
Obligasjonslån FRN 2016/2019 (BCM)	NO0010776412	14.10.2019	360 000 000	3,44 %	1,249	15.01.2018
Sertifikat 08.06.2017 - 08.06.2018 (BCM)	NO0010796543	08.06.2018	335 000 000	3,20 %	1,170	08.06.2018
Sertifikat 27.10.2017 - 26.10.2018	NO0010809239	26.10.2018	350 000 000	3,34 %	1,080	26.10.2018
Sertifikat 30.10.2017 - 30.01.2018 (DNB)	NO0010809445	30.01.2018	345 000 000	3,29 %	1,130	30.01.2018
Kommunalbanken 2011-2021 Lån 2011-1 Grøn p.t.	20110037	22.02.2021	328 000 000	3,13 %	1,400	22.02.2021
Kommunalbanken 2011/2031 Refinans utlån til AS	20110341	06.07.2031	256 000 000	2,44 %	1,500	06.07.2031
Kommunalbanken 2012-2022 Grøn p.t.	20120229	09.05.2022	313 300 000	2,99 %	1,400	09.05.2022
Kommunalbanken 2013/2023 Nibor	20130187	25.04.2023	245 000 000	2,34 %	1,450	25.01.2018
KBN sertifikatvilkår 23.11.2017 - 23.11.2018 (BCM)	20170596	23.11.2018	470 000 000	4,49 %	1,040	23.11.2018
Sertifikat 17.03.2017 - 16.03.2018 (BCM)	NO0010789225	16.03.2018	390 000 000	3,72 %	1,260	16.03.2018
Obligasjonslån FRN 2016/2019 (BCM)	NO0010767197	11.06.2019	450 000 000	4,30 %	1,379	12.03.2018
Obligasjonslån FRN 2016/2026 (BCM)	NO0010774912	22.09.2026	460 000 000	4,39 %	1,675	22.03.2018

4 302 300 000

41,08 %

1,306

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Fastrentelån						
Obligasjonslån 2014-2019 (Danske) (BCM)	NO0010703937	14.02.2019	400 000 000	3,82 %	2,750	14.02.2019
Obligasjonslån 2015/2022 (BCM)	NO0010730914	11.02.2022	500 000 000	4,77 %	1,800	11.02.2022
Obligasjonslån 2017-2022 (BCM)	NO0010807142	03.10.2022	425 000 000	4,06 %	1,820	03.10.2022
Obligasjonslån 2015/2020 (BCM)	NO0010744303	27.08.2020	300 000 000	2,86 %	1,820	27.08.2020
Obligasjonslån 2016/2021 (BCM)	NO0010758527	26.02.2021	475 000 000	4,54 %	1,840	26.02.2021
Obligasjonslån 2017/2024 (BCM)	NO0010788243	11.03.2024	440 000 000	4,20 %	2,335	11.03.2024
Obligasjon 1,989% 2017/2023 (BCM)	NO0010810658	21.11.2023	480 000 000	4,58 %	1,989	21.11.2023
Kommunalbanken 3,07% 2013-2018	20130155	23.08.2018	230 000 000	2,20 %	3,070	23.08.2018
Kommunalbanken 2011/2021	20110429	28.08.2021	280 000 000	2,67 %	2,760	28.08.2021
Kommunalbanken 2008/2018	20080151	16.04.2018	325 000 000	3,10 %	3,460	16.04.2018
Obligasjonslån 2016/2021 (BCM)	NO0010771108	30.08.2021	400 000 000	3,82 %	1,595	30.08.2021

4 255 000 000

40,63 %

2,213

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Rentebytteavtaler						
Sertifikat 22.11.2017 - 22.02.2018	NO0010811060	22.02.2018	340 000 000	3,25 %	1,090	22.02.2018
Sertifikat 29.12.2017 - 28.03.2018	NO0010813579	28.03.2018	221 000 000	2,11 %	1,040	28.03.2018
Kommunalbanken 2010/2020 Lån 2010	20100066	18.02.2020	350 000 000	3,34 %	1,400	19.02.2018

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Rentebytteavtaler						
Kommunalbanken 2010/2020 - Lån 2010 II	20100285	18.06.2020	355 000 000	3,39 %	1,430	19.03.2018
Kommunalbanken 2010-2030 Lån 2010-3	20100917	20.12.2030	320 000 000	3,06 %	1,500	20.12.2030
Kommunalbanken 2009/2019 FRN - Lån 2009 II	20090143	26.02.2019	330 000 000	3,15 %	1,400	26.02.2018
Rentebytteavtale 2012/2019	2011082506781	26.02.2019	330 000 000	3,15 %	3,470	26.02.2019
Rentebytteavtale 2012/2019	2011082506781	26.02.2019	-330 000 000	-3,15 %	0,800	26.02.2018
Rentebytteavtale 2012-2022	2011121600536	20.03.2022	320 000 000	3,06 %	3,274	20.03.2022
Rentebytteavtale 2012-2022	2011121600536	20.03.2022	-320 000 000	-3,06 %	0,880	20.03.2018
Rentebytteavtale 2015/2021	2014020604962	16.02.2021	340 000 000	3,25 %	2,756	16.02.2021
Rentebytteavtale 2015/2021	2014020604962	16.02.2021	-340 000 000	-3,25 %	0,790	16.02.2018
Rentebytteavtale 2015/2020	2013031903268	18.02.2020	350 000 000	3,34 %	2,958	18.02.2020
Rentebytteavtale 2015/2020	2013031903268	18.02.2020	-350 000 000	-3,34 %	0,800	19.02.2018
Rentebytteavtale 2012-2020	1056657/1336454	18.06.2020	355 000 000	3,39 %	3,426	18.06.2020
Rentebytteavtale 2012-2020	1056657/1336454	18.06.2020	-355 000 000	-3,39 %	0,830	19.03.2018
Rentebytteavtale 2012/1019	120424.021.0	22.09.2019	221 000 000	2,11 %	3,850	22.09.2019
Rentebytteavtale 2012/1019	120424.021.0	22.09.2019	-221 000 000	-2,11 %	0,780	22.03.2018

	1 916 000 000	18,29 %	3,764
Total:	10 473 300 000	100,00 %	2,124